

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет соціально-гуманітарних технологій та менеджменту
Кафедра мовної підготовки та соціальних комунікацій

Затверджено
Науково-методичною радою Університету,
протокол від «16» 02 2023 № 2
Голова НМР Іван ШЕМЕЛИНЕЦЬ

**Робоча програма
навчальної дисципліни**

«Зіставна лексикологія основної іноземної та української мов»

для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня

(денна та заочна) форми навчання

галузь знань 03 «Гуманітарні науки»

спеціальність 035 «Філологія»

ОПП «Германські мови та літератури (переклад включно)»

Статус дисципліни: обов'язкова

Ірпінь 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Зіставна лексикологія основної іноземної та української мов» складена на основі освітньо-професійної програми «Германські мови та літератури (переклад включно)» першого (бакалаврського) освітнього рівня спеціальності 035 «Філологія», затвердженої Вченою радою Університету 26.04.2021 року, протокол № 5.

Укладач: А.І. Чорна, ст.викладач кафедри мовної підготовки та соціальних комунікацій

Рецензенти: _____ Н.І. Зикун, д. н. із соц. ком., проф. декан факультету соціально-гуманітарних технологій та менеджменту
Л. В. Онучак, к.п.н., доцент, професор кафедри мовної підготовки та соціальних комунікацій

Гарант ОП О.В. Дячук, к.філол.н., доцент кафедри мовної підготовки та соціальних комунікацій

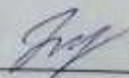
Програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою мовної підготовки та соціальних комунікацій, протокол від «08» 02 2023 № 6

Завідувач кафедри Т.С. Гиріна, доктор наук із соціальних комунікацій, доцент

Розглянуто і схвалено вченою радою факультету соціально-гуманітарних технологій та менеджменту, протокол від «09» 02 2023 № 7

Голова вченої ради факультету соціально-гуманітарних технологій та менеджменту

 Н.І. Зикун,
доктор наук з соціальних комунікацій, професор

В.о. директора ННЦМЯОП Ірина КАЧУР, к.біолог.н., доцент

РЕЦЕНЗІЯ

на робочу програму навчальної дисципліни

«Зіставна лексикологія основної іноземної та української мов» для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня (денна та заочна)

галузь знань 03 «Гуманітарні науки»

спеціальність 035 «Філологія»

ОПП «Германські мови та літератури (переклад включно)»

Робоча програма складена на основі ОПП «Германські мови та літератури (переклад включно)» підготовки бакалаврів з галузі знань 03 «Гуманітарні науки» спеціальність 035 «Філологія».

При складанні програми укладач врахувала не лише Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти щодо рівнів володіння іноземною мовою, а й можливі контексти користування нею, процедуру створення програм та контролю за результатами навчання, тобто розробила навчально-методичний продукт, що повною мірою відповідає вимогам щодо підготовки сучасного фахівця в галузі гуманітарних наук, а саме германських мов і літератури (переклад включно).

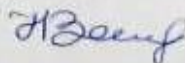
У передмові Програми обґрунтовуються мета і завдання дисципліни, її місце у навчальному плані, вимоги до знань та умінь здобувачів вищої освіти, форми та засоби поточного і підсумкового контролю. Програма детально описує навчальну дисципліну, її структуру, перелік змістових модулів, обумовлює завдання для самостійної позааудиторної роботи, літературні джерела; обґрунтовує розподіл балів за рейтинговою системою (відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 16.10.2009 р. № 943).

Структурна декомпозиція курсу передбачає набуття здобувачами вищої освіти необхідних умінь і навичок у різних видах мовленнєвої діяльності.

У переліку використаної та рекомендованої літератури вказано підручники, навчальні посібники та інша методична література, використана у підготовці програми.

В цілому робоча навчальна програма відповідає методичним вимогам МОН України та відображає сучасний стан та потреби у підготовці здобувачів вищої освіти.

Рецензент : д. н. із соц. ком., проф.
декан факультету соціально-гуманітарних
технологій та менеджменту

Н.І.Зикун

РЕЦЕНЗІЯ

на робочу програму навчальної дисципліни

«Зіставна лексикологія основної іноземної та української мов» для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня (денна та заочна)

галузь знань 03 «Гуманітарні науки»
спеціальність 035 «Філологія»

ОПП «Германські мови та літератури переклад включно»

Робоча програма «Зіставна лексикологія основної іноземної та української мов» для підготовки бакалаврів включає питання про діяльність та теорію мовної діяльності з точки зору лексикології у процесі комунікативної взаємодії. Передбачається вивчення етапів та напрямків дослідження мовленнєвої діяльності в сучасній науці, історичних джерел лексикології та розвиток ідей про порівняння англійської та української мовних систем.

До кожної теми програми подається план семінарського заняття, котрий містить перелік основних питань з теми, які можуть виноситися на розгляд.

Робоча навчальна програма містить також питання для самоконтролю та контролю знань, практичні завдання, список рекомендованої до вивчення чи ознайомлення наукової літератури. Семінарські завдання до тем охоплюють найважливіші питання про зв'язок мовних систем, мовні універсалії та підходи до визначення основних одиниць мови. Практичні завдання мають вирішуватися за допомогою вільного оперування понятійно-категоріальним апаратом дисципліни (комунікація, спілкування, інтеракція, трансакція, комунікативна дія, комунікативний акт, комунікативна діяльність, мовлення, мовленнєва діяльність, інформація, значення, комунікативна ситуація, комунікативна невдача, мова, мовний код, вербальні та невербальні засоби спілкування, комунікативна інтенція, повідомлення, іллокутивна сила, мовленнєва стратегія і тактика) та шляхом аналізу і застосованням сучасних методів дослідження лексикології (семіотичний аналіз, прагматичний аналіз, структурний аналіз, пропагандистський аналіз, дискурс-аналіз, контент-аналіз і трансакційний аналіз).

Робоча програма відповідає методичним вимогам МОН України та відображає сучасний стан та потреби у підготовці здобувачів вищої освіти.

Рецензент:

**к.пед.н., доц., професор кафедри
мовної підготовки та соціальних комунікацій**

 Л. В. Онучак

ЗМІСТ

1. Передмова	6
2. Опис навчальної дисципліни	7
2.1. Перелік компетентностей, формування яких забезпечує вивчення дисципліни	10
2.2. Результати навчання	11
2.3. Пререквізити та постреквізити вивчення дисципліни	11
3. Зміст навчальної дисципліни за змістовними модулями	11
4. Критерії оцінювання	16
5. Засоби оцінювання	21
6.Форми та перелік питань до поточного та підсумкового контролю	21
7. Рекомендована література	24

1. ПЕРЕДМОВА

Дисципліна «Зіставна лексикологія основної іноземної та української мов» є обов'язковою навчальною дисципліною циклу ООП «Германські мови та літератури (переклад включно)» спеціальності 035 «Філологія». Навчальна дисципліна «Зіставна лексикологія основної іноземної та української мов» ставить за мету висвітлення як традиційних, так і новітніх теоретичних і практичних проблем лексикології з точки зору наукових досягнень сучасного вітчизняного та зарубіжного мовознавства та формування в майбутніх перекладачів основ наукового мислення з прицілом на використання матеріалів курсу в під час перекладу з\на англійську мову. У ході вивчення даної дисципліни у здобувачів вищої освіти формуються навички отримання, аналізу та узагальнення інформації, необхідної для розуміння зв'язку мови та мислення.

Вивчення даної дисципліни необхідно для подальшого застосування отриманих знань та навичок при освоєнні професійних спеціальних дисциплін філологічного профілю підготовки.

Викладання дисципліни передбачає такі форми організації навчального процесу: лекції, практичні заняття, самостійна робота здобувачів вищої освіти, групова дискусія, навчання на практичних прикладах і ситуаціях, написання рефератів.

Метою навчальної дисципліни «Зіставна лексикологія основної іноземної та української мов» є ознайомити з основними характеристиками слова як одиниці мови та мовлення (форма, зміст, функція), привернути увагу майбутніх перекладачів до ізоморфних та аломорфних рис лексичних одиниць англійської та української мов на рівні синхронії.

Завдання навчальної дисципліни

Завданням навчальної дисципліни є формування уявлення про поняття морфемної будови англійського слова та класифікацію слів. В результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен знати основні напрями та методи досліджень у лексикологічних студіях, категоріальний апарат та основні поняття дисципліни, зокрема, основні концепції стосовно визначення поняття слова, особливості морфемної структури англійського слова, способи словотворення в сучасній англійській мові; основні положення лексичної семантики та принципи групування слів у семантичні класи; особливості стилістичної диференціації лексики загалом та особливості лексики регіональних варіантів в англійській та українській мовах; особливості структури словника сучасної англійської мови в етимологічному вимірі.

Методи та форми навчання

Навчання здійснюється на основі комунікативного системно-діяльнісного підходу, відповідно до принципів єдності цілей, процесу й методики навчання; поєднання практичної спрямованості та систематизації мовного і мовленнєвого матеріалу; системності в організації взаємопов'язаного навчання всім видам мовленнєвої діяльності; ефективного управління самостійними формами роботи; інтенсифікації навчального процесу на основі активізації мовленнєвої діяльності; автентичності у відборі та організації навчальних матеріалів; поєднання навчання мови зі знанням культури; індивідуалізації навчання; використання комп'ютерних та інтерактивних технологій.

Форми навчання: денна, заочна.

Форми організації занять: проведення лекційних та семінарських занять, індивідуально-консультаційна робота, самостійна робота, проведення комп'ютерного тестування в системі Moodle.

Організація поточного та підсумкового контролю знань. Поточний контроль проводиться у вигляді аудиторної роботи, поза аудиторної самостійної роботи під керівництвом викладача, виконання індивідуальної роботи, написання комп'ютерного тестування на платформі Moodle, написання контрольної роботи. Підсумковий контроль передбачено проводити у формі екзамену.

2.ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Термін навчання 3 роки 10місяців

Найменування показників	Рівень вищої освіти галузь знань спеціальність, ОПП	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Рівень вищої освіти: Перший бакалаврський рівень	Обов'язкова	
Модулів - 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів - 2	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки	4-й	4-й
		Семестр	
		8-й	8-й
Загальна кількість годин - 120	Спеціальність: 035 Філологія ОПП «Германські мови та літератури (переклад включно)»	Лекції	
		22 год.	4год
		Семинарські	
		18 год.	4год.
		Самостійна робота	
		78 год.	110год.
		Індивід.-консультац. робота: 2/2 год.	
Форма семестрового контролю: екзамен			

Термін навчання 2 роки 10місяців

Найменування показників	Рівень вищої освіти галузь знань спеціальність, ОПП	Характеристика навчальної дисципліни	
		заочна форма навчання	
Кількість кредитів - 4	Рівень вищої освіти: Перший бакалаврський рівень	Обов'язкова	
Модулів - 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів - 2	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки	3-й	
		Семестр	
		6-й	
Загальна кількість годин - 120	Спеціальність: 035 Філологія	Лекції	
		4 год	
		Семинарські	
		4год	
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		110 год.	
Індивід.-консультац. робота: 2год.			
Форма семестрового контролю: екзамен			

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Денна форма термін навчання 3 роки 10 місяців

№ п/п	Змістові модулі	Кількість годин				
		Лекції (год.)	Семінари (практ.) заняття (год.)	Інд.-конс. робота під керівництвом викладача (год.)	СРС (год.)	Всього (год.)
МОДУЛЬ 1 - 4 кредити (120 год.)						
ЗМ I . Theoretical fundamentals of contrastive lexicology of the English and Ukrainian languages.– 2 кредити (60 год.)						
T.1	Contrastive lexicology of English and Ukrainian: Fundamentals	4	4	1	12	21
T.2	Contrastive analysis of the formal structure of English and Ukrainian words	2	2		8	12
T.3	Contrastive analysis of the categories and types of present-day English and Ukrainian word-formation	4	2		9	15
T.4	Contrastive analysis of compounding in English and Ukrainian	2	2		8	12
Всього по модулю:		12	10	1	37	60
Форма контролю: модульна контрольна робота						
ЗМ II. Word formation in the English and Ukrainian languages. – 2 кредити (60 год.)						
T. 5	Contrastive studies of semantics of English and Ukrainian words: methodological issues	4	2	1	14	21
T.6	Contrastive analysis of semantics of English and	2	2		11	15

	Ukrainian words: feature approach					
T.7	Contrastive analysis of semantics of English and Ukrainian words: field approach	2	2		8	12
T.8	Contrastive analysis of semantics of English and Ukrainian words: concept approach	2	2		8	12
Форма контролю: модульна контрольна робота, екзамен						
Всього по модулю:		10	8	1	41	60
Разом годин з курсу:		22	18	2	78	120

Заочна форма термін навчання 2роки 10місяців

№ п/п	Змістові модулі	Кількість годин				
		Лекції (год.)	Семінари (практ.) заняття (год.)	Інд.-конс. робота під керівництвом викладача (год.)	СРС (год.)	Всього (год.)
МОДУЛЬ 1- 4 кредити (120 год.)						
ЗМ I . Theoretical fundamentals of contrastive lexicology of the English and Ukrainian languages.– 2 кредити (60 год.)						
T.1	Contrastive lexicology of English and Ukrainian: Fundamentals	2		1	14	17
T.2	Contrastive analysis of the formal structure of English and Ukrainian words				14	14
T.3	Contrastive analysis of the categories and types of present-day English and Ukrainian word-formation		2		14	16

T.4	Contrastive analysis of compounding in English and Ukrainian				13	13
Всього по модулю:		2	2	1	55	60
Форма контролю: модульна контрольна робота						
3М II. Word formation in the English and Ukrainian languages. – 2 кредити (60 год.)						
T.5	Contrastive studies of semantics of English and Ukrainian words: methodological issues	2		1	14	17
T.6	Contrastive analysis of semantics of English and Ukrainian words: feature approach				14	14
T.7	Contrastive analysis of semantics of English and Ukrainian words: field approach		2		14	16
T.8	Contrastive analysis of semantics of English and Ukrainian words: concept approach				13	13
Форма контролю: модульна контрольна робота, екзамен						
Всього по модулю:		2	2	1	55	60
Разом годин з курсу:		4	4	2	110	120

2.1 ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ФОРМУВАННЯ ЯКИХ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

КК. Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми в галузі лінгвістики та перекладознавства в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

СК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

СК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

2.2 РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

2.3 ПЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення даного предмету є вивчення дисциплін «Стилістика», «Теорія та практика усного та письмового перекладу», «Основи теорії мовної комунікації», «Вступ до мовознавства», курс супроводжується вивченням наскрізної дисципліни «Основна іноземна мова» (цикли англійської граматики, усної англійської мови та читання й перекладу).

Постреквізитами вивчення даного предмету є вивчення дисциплін: «Загальне мовознавство», «Когнітивна лінгвістика», «Комунікативна лінгвістика».

3.ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ЗМІСТОВИМИ МОДУЛЯМИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ТЕМА 1. Contrastive lexicology of English and Ukrainian: Fundamentals

План лекційного заняття

1. Tasks of contrastive lexicology. Its theoretical and practical value.
2. Comparative versus contrastive linguistics.

План практичного заняття

1. Three dimensions of classifying types of linguistic enterprise.
2. Fundamental assumption and subdivisions of comparative linguistics.
3. Contrastive lexicology as a subdivision of contrastive linguistics.

План індивідуально-консультаційної роботи

1. Types of vocabularies.
2. Ways of forming an article.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Essential components of contrastive lexicology agenda.
2. Typological versus contrastive linguistics.

Перелік питань для самоконтролю здобувачів вищої освіти

1. What does it mean to compare and contrast two objects? Study the meaning of “contrast” and “similarity”.
2. Explain the term “comparative linguistics”.
3. Comment on the position of contrastive linguistics within comparative linguistics.
4. Typological versus contrastive linguistics.
5. The object of contrastive lexicological studies.
6. Essential components of contrastive lexicology agenda.

7. Definition of contrastive Lexicology.
8. Main ideas of Edward Sapir and their reference to Contrastive Lexicology.
9. Theoretical value of contrastive lexicology.
10. Practical value of contrastive lexicology.
11. Aspects of the contrastive analysis of lexis.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні [1, 2];

Додаткові [5; 6]

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [1, 3, 4]

Міжнародні видання: [1, 2]

Тема 2. Contrastive analysis of the formal structure of English and Ukrainian words

План лекційного заняття

1. The word as a fundamental unit of the language.
2. Morphemes: free and bound forms.

План практичного заняття

1. Some general issues of the theory of the word.
2. Morphemes: contribution to the meaning and function of the word.
3. Contrastive analysis of the morphemic structure of English and Ukrainian words.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Semiotic triangle.
2. Criteria of the word definition.

Перелік питань для самоконтролю здобувачів вищої освіти

1. Comment on the notion of the word and approaches to its definition.
2. Comment on the notion of morpheme and its grammatical and lexical meaning.
3. Types of morphemes. Free/bound morphemes.
4. Types of affixes. Its classification.
5. The classification of prefixes.
6. Suffixation. English and Ukrainian suffixes.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні [3];

Додаткові [1, 4]

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [2]

Міжнародні видання: [1]

Тема 3. Contrastive analysis of the categories and types of present-day English and Ukrainian word-formation

План лекційного заняття

1. Definition of the field of word-formation.
2. Principal types of word-formation.
3. Word-formation rules.

План практичного заняття

1. Productivity of different types of word-formation.
2. Contrastive analysis of affixation in English and in Ukrainian.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Formation of abstract nouns.
2. The difference between morphological, morphological-syntactic and lexical-syntactic word-building.

Перелік питань для самоконтролю здобувачів вищої освіти

1. How is word-formation defined?
2. What are the principles of classification of the types of word-formation?
3. What are the principal types of word-formation?

4. Comment on the difference between morphological, morphological-syntactic and lexical-syntactic word-building.
5. How does a rule of word-formation differ from a syntactic rule?
6. What types of word-formation are most productive in English and in Ukrainian?
7. Specify differences in English and Ukrainian suffixes by means of which we form abstract nouns of status or activity given in the last part of the lecture. Try to add more suffixes to the list.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні [3];

Додаткові[4; 7]

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [1]

Міжнародні видання: [6]

Тема 4. Contrastive analysis of compounding in English and Ukrainian

План лекційного заняття

1. Compounding as the type of word-formation.
2. “Bahuvrihi” compounds.
3. Reduplicatives

План практичного заняття

1. Characteristic features of compounds and the treatment of compounds in linguistics.
2. Types of compounds and suggested classification in terms of syntactic paraphrase.
3. Contrastive analysis of noun compounds in English and Ukrainian.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Form of compounds: spelling peculiarities.
2. Endocentric versus exocentric compounds.

Перелік питань для самоконтролю здобувачів вищої освіти

1. The notion of compound.
2. Compounds versus syntagmatic word combinations.
3. Structural types of compounds.
4. Semantic types of compounds.
5. Form of compounds: spelling peculiarities.
6. Endocentric versus exocentric compounds.
7. Relation of components. Bahuvrihi compounds.
8. Reduplicatives.
9. Approaches to contrastive analysis of noun-compounds.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні [1, 2];

Додаткові[1, 2]

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [1, 2]

Міжнародні видання: [2]

ЗМ 2. Word formation in the English and Ukrainian languages. Тема 5. Contrastive studies of semantics of English and Ukrainian words: methodological issues

План лекційного заняття

1. The study of meaning: semasiology and semantics.
2. Comparability criterion: possible approaches to establishing *tertia comparationis* in contrastive lexicology.

План практичного заняття

1. Semiotics.
2. Dimensions of semiosis in lexicological studies.

План індивідуально-консультаційної роботи

1. Essential components of contrastive lexicology agenda.

2. Typological versus contrastive linguistics.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Peirce's semiotic ideas.
2. Dimensions of semiosis.

Перелік питань для самоконтролю здобувачів вищої освіти

1. Semasiology versus semantics: terminological difference.
2. Peirce's semiotic ideas.
3. Comment on the notion of interpretant and dimensions of semiosis.
4. The notion of tertium comparationis.
5. Approaches to establishing tertium comparationis in contrastive lexicology.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні [1, 2, 3, 5];

Додаткові[3, 5, 7]

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [1]

Міжнародні видання: [2]

Тема 6. Contrastive analysis of semantics of English and Ukrainian words: feature approach

План лекційного заняття

1. The nature of semantic change.
2. Types of semantic change.

План практичного заняття

1. Processes involved in changes of the semantic structure of words.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Irony.
2. Euphemism.
3. Hyperbole.
4. Litotes.

Перелік питань для самоконтролю здобувачів вищої освіти

1. How do the the main topics studied within lexical semantics correlate with three methodological approaches to contrastive research of lexis?
2. What are the possible causes of changes in a word's meaning?
3. Do you agree with the statement of Rudi Keller that "to trace changes in a word's meaning, we have to find out how and why the rules of use for the word changed"? Give your reasons.
4. What are the four principle types of semantic change? Supply examples of each type in English and Ukrainian.
5. Explain how semantic change can be connected with processes referring to the structural level of analysis.
6. What processes of establishing new relationship between the existing and new sense of the word are semantic changes based on?

Рекомендовані літературні джерела:

Основні [2, 3];

Додаткові[3, 5]

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [2]

Міжнародні видання: [3,4]

Тема 7. Contrastive analysis of semantics of English and Ukrainian words: field approach

План лекційного заняття

1. Factors facilitating the contrastive study of lexicon.
2. Lexical fields.

План практичного заняття

1. The semantic relationship of synonymy.
2. Approaches to the research of synonyms in contrastive lexicology.

План індивідуально-консультаційної роботи

1. Definition of collocations and idioms.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Semantic (ideographic) synonyms.
2. Stylistic synonyms.
3. Dialect differences.
4. Collocational difference.

Перелік питань для самоконтролю здобувачів вищої освіти

1. Universal versus nationally biased lexicon.
2. Systemic organization of lexicon: lexical fields.
3. Types of semantic relationships within the vocabulary system.
4. Approaches to the research of synonyms in contrastive lexicology.
5. Comment on the essence of the interpretational test suggested by Bendix.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні [1,2];

Додаткові[7]

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [1]

Міжнародні видання: [3,5]

Тема 8. Contrastive analysis of semantics of English and Ukrainian words: concept approach

План лекційного заняття

1. Defining cognitive linguistics and cognitive semantics.
2. Defining concept in modern cognitive science..

План практичного заняття

1. Principal approaches to studying concepts.
2. Conceptual analysis in contrastive lexicology.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Dialects and regional language variations: discussion questions.
2. English dialects: Irish, Scotch, Wales.

Перелік питань для самоконтролю здобувачів вищої освіти

1. How can existing cognitive theories be classified?
2. Read the article by A. Levitskyi on the concept ЧОРНОБИЛЬ (see the library) and get ready to discuss the suggested methodology of analysis.
3. Discuss approaches to defining concepts in modern cognitive science.
4. What is the main task of contrastive lexicological studies?
5. Explain the difference between “cultural” and “informational” approaches to understanding the concept in cognitive linguistics.
6. What is a Natural Semantic Metalanguage (NSM) according to Anna Wierzbicka and what is its potential for the contrastive study of languages?
7. What is the definition of concept in the semiotic framework?
8. Comment on the potential of interpretant in contrastive studies based on “concept approach”.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні [1, 3, 4];

Додаткові[7, 8]

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [1]

Міжнародні видання: [4]

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
Розподіл балів з навчальної дисципліни «Зіставна лексикологія основної іноземної та української мов»

Денна форма навчання
Таблиця 5.1

Модулі	Змістовий модуль 1				Контр. захід №1 – 10
Загальна кількість балів за модулем №1	20				
Теми	Т.1	Т.2	Т.3	Т. 4	
Відповідь на практичному занятті	2	2	2	2	
Індивідуальна робота	2				
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час практичних занять та написання контрольної роботи				

Модулі	Змістовий модуль 2				Контр. захід №2 – 10 балів	Екзам ен - 50 балів	Загальна оцінка з курсу = 50 балів (Модуль 1) + 50 балів екзамен
Загальна кількість балів за модулем №1	30						
Теми	Т.5	Т.6	Т.7	Т. 8			
Відповідь на практичному занятті	2	2	2	2			
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час практичних занять та написання контрольної роботи						
Індивідуальна робота	7						
Підсумковий тестовий контроль на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE	5						

Модулі	Змістовий модуль 1						Контр. захід №1 – 10 балів
Загальна кількість балів за модулем №1	25						
Теми	T.1	T.2	T.3	T.4			
Відповідь на семінарському занятті			10				
Індивідуальна робота	5						
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час практичних занять та написання контрольної роботи						

Модулі	Змістовий модуль 2						Контр. захід №2 – 10 балів	Екзамен - 50 балів	Загальна оцінка з курсу = 50 балів (Модуль 1) + 50 балів Екзамени
Загальна кількість балів за модулем №1	25								
Теми	T.5	T.6	T.7	T.8					
Відповідь на семінарському занятті			10						
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час практичних занять та написання контрольної роботи								
Індивідуальна робота	5								

Таблиця 5.4

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти бакалаврів

Кількість балів	Критерії оцінювання
2/10	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
1/5	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Критерії оцінювання контрольних робіт

Формою проміжного поточного контролю є контрольні роботи, які проводяться у письмовій формі та кожна з яких оцінюється від 0 до 10 балів.

Розподіл балів за різні види завдань в межах контрольної роботи

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Теоретичні питання	6
Тестовий блок (закритої форми)	2
Тестовий блок (відкритої форми)	2
Всього	10

Таблиця 5.5

Критерії оцінювання відповіді на теоретичне питання

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі дав відповіді на всі теоретичні питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	6
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	4
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.	0,1-3
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі.	0

Таблиця 5.6

Критерії оцінювання тестового блоку (відкритої форми)

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який повністю розкрив всі визначення та використовував для цього наукову літературу та власну думку.	2
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який розкрив сутність лише одного визначення та використовував для цього наукову літературу та власну думку.	0,5-1
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який взагалі не розкрив сутність визначень.	0

Таблиця 5.7

Критерії оцінювання тестового блоку (закритої форми)

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який зробив правильно всі тестові завдання.	2

Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який зробив правильно половину тестових завдань.	0,5-1
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який зробив не правильно всі тестові завдання.	0

Критерії оцінювання індивідуальної роботи

Індивідуальна робота проводиться у формі реферату та презентації і оцінюється від 0 до 7 балів.

Таблиця 5.8

Шкала оцінювання індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
2//5/7	Послідовність, логічність написання реферату, а також підготовлення по ньому презентації та, відповідно, його захист, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.
1 /2 / 3	Послідовність, логічність написання реферату, але без підготовлення презентації.
0	Не написання реферату та презентації по ньому.

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та екзамену (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі екзамену.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку:

Таблиця 5.3

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критеріями оцінювання

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку:

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					Екзамен/ Диференційований залік	Залік
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно	Достатній	добре	

			володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	(конструктивний - варіативний)		
70-79	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
60-69	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
50-59	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

Результати складання заліків оцінюються за двобальною шкалою ("зараховано", "не зараховано") і вносяться в відомість обліку успішності здобувача вищої освіти, залікову книжку, індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти (крім «не зараховано»).

5. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни «Зіставна лексикологія основної іноземної та української мов» є :

- екзамен;
- стандартизовані тести;
- комп'ютерне тестування на платформі MOODLE ДПУ;
- реферати;
- контрольна робота;
- усні та письмові відповіді.

6. ФОРМИ ТА ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Форма семестрового контролю – екзамен.

Перелік питань до поточного контролю.

Змістовний модуль 1.

1. What does it mean to compare and contrast two objects? Study the meaning of “contrast” and “similarity”.
2. Explain the term “comparative linguistics”.
3. Comment on the position of contrastive linguistics within comparative linguistics.
4. Typological versus contrastive linguistics.
5. The object of contrastive lexicological studies.
6. Essential components of contrastive lexicology agenda.
7. Definition of contrastive Lexicology.
8. Main ideas of Edward Sapir and their reference to Contrastive Lexicology.
9. Theoretical value of contrastive lexicology.
10. Practical value of contrastive lexicology.
11. Aspects of the contrastive analysis of lexis.
12. Comment on the notion of the word and approaches to its definition.
13. Comment on the notion of morpheme and its grammatical and lexical meaning.
14. Types of morphemes. Free/bound morphemes.
15. Types of affixes. Its classification.
16. The classification of prefixes.
17. Suffixation. English and Ukrainian suffixes.
18. How is word-formation defined?
19. What are the principles of classification of the types of word-formation?
20. What are the principal types of word-formation?
21. Comment on the difference between morphological, morphological-syntactic and lexical-syntactic word-building.
22. How does a rule of word-formation differ from a syntactic rule?
23. What types of word-formation are most productive in English and in Ukrainian?
24. Specify differences in English and Ukrainian suffixes by means of which we form abstract nouns of status or activity given in the last part of the lecture. Try to add more suffixes to the list.
25. The notion of compound.
26. Compounds versus syntagmatic word combinations.
27. Structural types of compounds.
28. Semantic types of compounds.
29. Form of compounds: spelling peculiarities.
30. Endocentric versus exocentric compounds.
31. Relation of components. Bahuvrihi compounds.

32. Reduplicatives.
33. Approaches to contrastive analysis of noun-compounds.

Змістовий модуль 2.

1. Semasiology versus semantics: terminological difference.
2. Peirce's semiotic ideas.
3. Comment on the notion of interpretant and dimensions of semiosis.
4. The notion of tertium comparationis.
5. Approaches to establishing tertium comparationis in contrastive lexicology.
6. How do the main topics studied within lexical semantics correlate with three methodological approaches to contrastive research of lexis?
7. What are the possible causes of changes in a word's meaning?
8. Do you agree with the statement of Rudi Keller that "to trace changes in a word's meaning, we have to find out how and why the rules of use for the word changed"? Give your reasons.
9. What are the four principle types of semantic change? Supply examples of each type in English and Ukrainian.
10. Explain how semantic change can be connected with processes referring to the structural level of analysis.
11. What processes of establishing new relationship between the existing and new sense of the word are semantic changes based on?
12. Universal versus nationally biased lexicon.
13. Systemic organization of lexicon: lexical fields.
14. Types of semantic relationships within the vocabulary system.
15. Approaches to the research of synonyms in contrastive lexicology.
16. Comment on the essence of the interpretational test suggested by Bendix.
17. How can existing cognitive theories be classified?
18. Read the article by A. Levitskyi on the concept ЧОРНОБИЛЬ (see the library) and get ready to discuss the suggested methodology of analysis.
19. Discuss approaches to defining concepts in modern cognitive science.
20. What is the main task of contrastive lexicological studies?
21. Explain the difference between "cultural" and "informational" approaches to understanding the concept in cognitive linguistics.
22. What is a Natural Semantic Metalanguage (NSM) according to Anna Wierzbicka and what is its potential for the contrastive study of languages?
23. What is the definition of concept in the semiotic framework?
24. Comment on the potential of interpretant in contrastive studies based on "concept approach".

Перелік питань з курсу.

1. What does it mean to compare and contrast two objects? Study the meaning of "contrast" and "similarity".
2. Explain the term "comparative linguistics".
3. Comment on the position of contrastive linguistics within comparative linguistics.
4. Typological versus contrastive linguistics.
5. The object of contrastive lexicological studies.
6. Essential components of contrastive lexicology agenda.
7. Definition of contrastive Lexicology.
8. Main ideas of Edward Sapir and their reference to Contrastive Lexicology.
9. Theoretical value of contrastive lexicology.
10. Practical value of contrastive lexicology.
11. Aspects of the contrastive analysis of lexis.
12. Comment on the notion of the word and approaches to its definition.

13. Comment on the notion of morpheme and its grammatical and lexical meaning.
14. Types of morphemes. Free/bound morphemes.
15. Types of affixes. Its classification.
16. The classification of prefixes.
17. Suffixation. English and Ukrainian suffixes.
18. How is word-formation defined?
19. What are the principles of classification of the types of word-formation?
20. What are the principal types of word-formation?
21. Comment on the difference between morphological, morphological-syntactic and lexical-syntactic word-building.
22. How does a rule of word-formation differ from a syntactic rule?
23. What types of word-formation are most productive in English and in Ukrainian?
24. Specify differences in English and Ukrainian suffixes by means of which we form abstract nouns of status or activity given in the last part of the lecture. Try to add more suffixes to the list.
25. The notion of compound.
26. Compounds versus syntagmatic word combinations.
27. Structural types of compounds.
28. Semantic types of compounds.
29. Form of compounds: spelling peculiarities.
30. Endocentric versus exocentric compounds.
31. Relation of components. Bahuvrihi compounds.
32. Reduplicatives.
33. Approaches to contrastive analysis of noun-compounds.
34. Semasiology versus semantics: terminological difference.
35. Peirce's semiotic ideas.
36. Comment on the notion of interpretant and dimensions of semiosis.
37. The notion of tertium comparationis.
38. Approaches to establishing tertium comparationis in contrastive lexicology.
39. How do the main topics studied within lexical semantics correlate with three methodological approaches to contrastive research of lexis?
40. What are the possible causes of changes in a word's meaning?
41. Do you agree with the statement of Rudi Keller that "to trace changes in a word's meaning, we have to find out how and why the rules of use for the word changed"? Give your reasons.
42. What are the four principle types of semantic change? Supply examples of each type in English and Ukrainian.
43. Explain how semantic change can be connected with processes referring to the structural level of analysis.
44. What processes of establishing new relationship between the existing and new sense of the word are semantic changes based on?
45. Universal versus nationally biased lexicon.
46. Systemic organization of lexicon: lexical fields.
47. Types of semantic relationships within the vocabulary system.
48. Approaches to the research of synonyms in contrastive lexicology.
49. Comment on the essence of the interpretational test suggested by Bendix.
50. How can existing cognitive theories be classified?
51. Read the article by A. Levitskyi on the concept ЧОРНОБИЛЬ (see the library) and get ready to discuss the suggested methodology of analysis.
52. Discuss approaches to defining concepts in modern cognitive science.
53. What is the main task of contrastive lexicological studies?

54. Explain the difference between “cultural” and “informational” approaches to understanding the concept in cognitive linguistics.
55. What is a Natural Semantic Metalanguage (NSM) according to Anna Wierzbicka and what is its potential for the contrastive study of languages?
56. What is the definition of concept in the semiotic framework?
57. Comment on the potential of interpretant in contrastive studies based on “concept approach”.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Гурко О.В. Лексикологія основної іноземної та української мов: плани практ. занять і завдання для самост. роботи. — Дніпро: Ліра, 2019. - 63 с.
2. Деменчук О.В. Порівняльна лексикологія англійської та української мов: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. — Рівне : Перспектива, 2020. — 165 с.
3. Купіна Я. В. Лексикологія англійської мови, навч.-метод. рек. з курсу "Лексикологія" : [в 2 ч.], частина 1, 2019. — Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. - Харків: ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2019 — 69 с.
4. Купіна Я. В. Лексикологія англійської мови, навч.-метод. рек. з курсу "Лексикологія" : [в 2 ч.], частина 2, 2019. — Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. - Харків: ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2019 — 52 с.
5. Andreichuk Nadiia I. Contrastive lexicology of English and Ukrainian languages: theory and practice: textbook. — Kherson: Helvetica, 2019. — 234 p.

Допоміжна література

1. Бортничук Е. Н. и др. Словотворення в сучасній англійській мові. К. : Вища шк., 2018. — 261 с.
2. Глуховцева К. Д. Складні питання сучасної української літературної мови. Вступ. Фонетика. Фонологія. Морфонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія: навч. посіб. для здобувачів освіт. ступенів "бакалавр", "магістр" освіт. програми "Українська мова і література"— Старобільськ : Держ. закл. "Луган. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка", 2021. — 265 с.
3. Дудко І. В. Мова – найважливіший національний ідентифікатор. — Київ: Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Літературознавство, мовознавство, фольклористика. - 2021. - Вип. 2. - С. 65.
4. Король А. А. Лексикологія німецької мови як другої іноземної : навч. посіб. — Чернівці : ЧНУ ім. Юрія Федьковича : Рута, 2021. - 79 с.
5. Iliencko O. L., Kamienieva I. A., Moshtagh Ye. S. English lexicology — Kharkiv : O. M. Beketov NUUE, 2020. — 217 p.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Словник онлайн [електронний ресурс] – URL: www.slovyuk.net
2. Journals [Electronic resource] – URL: www.oxfordjournals.org

Міжнародні видання

1. Cambridge History of Literary Criticism. V.1: Classical Criticism. Ed. G. Kennedy. Cambridge, 2018
2. A Companion to Hellenistic Literature. Ed. J. Clauss, M. Cujpers. Malden–Oxford, 2019.
3. Paulys Real-Encyclopädie der klassischen Altertumswissenschaft. Neue Bearbeitung bei G. Wissowa hrsg. von W. Kroll. Stuttgart, 2020.

4. Pfeiffer R. History of Classical Scholarship. Oxford, 2018.
5. The Oxford Classical Dictionary. Oxford, 2018

ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри сучасних європейських мов

Протокол від _____ р. № _____

Укладач:
Чорна Альона Ігорівна, ст. викладач кафедри

**Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни
(протягом 5 років після затвердження або до затвердження)**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП